

> Retouradres Postbus 43006 3540 AA Utrecht

Minister van LNV
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Datum 27 november 2019
Betreft Managementreactie IG-NVWA op BuRO advies over de dier- en
volksgezondheidsrisico's van op VVM gekweekte insecten als grondstof
voor diervoeder

Geachte mevrouw Schouten,

Hierbij bied ik u het advies aan over de dier- en volksgezondheidsrisico's van op voormalige voedingsmiddelen (VVM) gekweekte insecten als grondstof voor diervoeder, dat het Bureau Risicobeoordeling & onderzoek (BuRO) heeft uitgebracht. Voor de inhoud verwijst ik naar het bijgevoegde advies.

U heeft dit advies aangevraagd vanwege toenemende aandacht voor gekweekte insecten als nieuwe eiwitbron, bedoeld als grondstof voor diervoeder bestemd voor voedselproducerende dieren.

Momenteel mogen insecten bestemd voor diervoeder gevoederd worden met: a) VVM van volledige plantaardige oorsprong en b) VVM met dierlijke componenten afkomstig uit zuivel, eieren, honing, gesmolten vet, en gelatine en collageen van niet-herkauwende landbouwhuisdieren. Gebruik van insecten als diervoeder is, na een kiemreducerende behandeling, alleen toegestaan voor aquacultuurdieren.

Samengevat komt BuRO tot de volgende conclusies en adviezen waar het gaat om het voederen van landbouwhuisdieren met diervoeder samengesteld uit insecten die gekweekt zijn op VVM van plantaardige en/of dierlijke oorsprong. Meer specifiek richt het advies zich op een viertal insectensoorten die geschikt zijn voor grootschalige productie en die gekweekt kunnen worden op VVM (nl. larven van de zwarte soldaatvlieg en de huisvlieg, meelwormen en kleine meelwormen).

Vertrekpunt hierbij is dat de huidige EU-wetgeving die betrekking heeft op het vervoederen en voeren van herkauwers ongewijzigd blijft.

Conclusies

Chemische risico's

- De chemische risico's voor de dier- en volksgezondheid van het voeren van landbouwhuisdieren met dergelijk diervoeder zijn vergelijkbaar met die van (voormalige) voedingsmiddelen en daarmee verwaarloosbaar.

directie Strategie
afdeling Beleid, planvorming
en instrumentontwikkeling

Catharijnesingel 59
3511 GG Utrecht
Postbus 43006
3540 AA Utrecht
www.nvwa.nl

Contactpersoon

H. Maurice

T 088 223 33 33
M 06 520 770 75
F 088 223 33 34
h.maurice@nvwa.nl

Onze referentie

Bijlagen

1

- De risico's van chemische agentia voor de dier- en volksgezondheid worden voldoende beheerst door de huidige beheersing van contaminanten in (voormalige) voedingsmiddelen die gebruikt worden in het substraat. Wel is aandacht nodig voor schadelijke chemische agentia waarvan bekend is dat zij kunnen ophopen in de insectenlarven zoals arseen, cadmium, kwik, lood, dioxines en (dioxine-achtige) pcb's.

Microbiologische risico's; pathogene micro-organismen

- Pathogene micro-organismen die in VVM kunnen voorkomen, vormen een mogelijk risico bij gebruik van VVM van zowel plantaardige als dierlijke oorsprong.
- Deze risico's van pathogene micro-organismen in insecten gekweekt op een substraat samengesteld uit VVM van plantaardige en/of dierlijke oorsprong worden adequaat beheerst door een effectieve kiemreducerende behandeling van het eindproduct, conform geldende microbiële veiligheidsnormen.

Microbiologische risico's; prionen

- Er is geen risico van prionen (infectieuze eiwitten) in insecten die gevoerd worden met VVM van volledig plantaardige oorsprong, VVM met dierlijke componenten afkomstig van zuivel, eieren, honing, gesmolten vet of VVM met collageen/gelatine van niet-herkauwende diersoorten. Deze producten zijn vrij van prionen.
- Bij gebruik van VVM dat andere dan hierboven genoemde producten van dierlijke oorsprong bevat (dus vlees van niet-herkauwers en vis, schaal en schelpdieren), wordt het risico van prionen verwaarloosbaar geacht mits de diersoort die gevoerd wordt met het uit insecten geproduceerde diervoeder geen herkauwer is en dat de gevoederde niet-herkauwende diersoort niet overeenkomt met de niet-herkauwende diersoort in de VVM waarop de insecten worden gekweekt (voorkomen intra-species *recycling*).

Op basis van deze conclusies adviseert de directeur BuRO in te zetten op aanpassing van de vigerende wet- en regelgeving waarmee, onder voorwaarden, uitbreiding van de te voederen doelgroep (naast aquacultuurdieren ook niet-herkauwende landbouwhuisdieren) en de te gebruiken soort VVM (ook gebruik van vlees van niet-herkauwende dieren, vis en schaal- en schelpdieren) wordt gerealiseerd.

De directeur BuRO adviseert mij, inspecteur generaal van de NVWA;

- 1 Zie er specifiek op toe dat insecten(producten) als (grondstof voor) diervoeder voldoen aan de microbiële veiligheidsnormen die gelden voor verwerkte dierlijke eiwitten en andere uit dierlijke bijproducten verkregen voedermiddelen onder de vigerende wet- en regelgeving die van toepassing is op het kweken van insecten op VVM en het gebruik van insecten als diervoedergrondstof voor landbouwhuisdieren.
- 2 Zie toe op de borging van de traceerbaarheid van de diersoort in VVM afkomstig van vlees van niet-herkauwende dieren, vis en schaal- en schelpdieren voor de kweek van insectenlarven als diervoeder, zodra wet- en regelgeving dit toestaat.

- 3 Monitor ontwikkelingen in de insectensector om goed zicht te houden op mogelijke nieuwe risico's door introductie van meerdere soorten insecten en productiemethoden, zoals substraten, hulpmiddelen en diergeneesmiddelen.

In reactie op deze adviezen merk ik het volgende op:

Ad 1: Het toezicht op genoemde verplichting tot het voldoen aan de microbiële veiligheidsnormen, zoals vastgelegd in de vigerende wet- en regelgeving, vormt onderdeel van het reguliere toezicht door de NVWA.

Ad 2: Zoals BuRO in haar advies aangeeft ontbreekt het momenteel aan gevalideerde methoden voor detectie en identificatie van DNA van niet-herkauwende landbouwhuisdieren in diervoeders. De "bewijslast" inzake de traceerbaarheid naar diersoort ligt primair bij de producent. De beschikbaarheid van een hiertoe gevalideerde test is voor de NVWA echter een cruciale voorwaarde alvorens in de wetgeving wordt toegestaan dat insectenlarven ook gekweekt mogen worden op substraten die VVM bevatten met vlees van niet-herkauwende dieren, vis en schaal- en schelpdieren. Ik blijf de ontwikkeling en validatie van deze testen volgen en zal de stand van zaken daaromtrent betrekken bij een toets op de handhaafbaarheid, uitvoerbaarheid en fraudebestendigheid van een voorstel tot aanpassing van de vigerende wet- en regelgeving.

Ad 3: Deze aanbeveling ondersteunt het NVWA toezichtbeleid om de risico's in de diverse productieketens periodiek in kaart te brengen via risicobeoordelingen en/of integrale ketenanalyses. Punt van aandacht hierbij zijn ook de risico's die BuRO in de huidige risicobeoordeling (noodgedwongen) buiten beschouwing heeft gelaten, zoals bijvoorbeeld de risico's van verpakkingsmateriaal in het substraat.

Hoogachtend,

R.J.T. van Lint
Inspecteur-generaal NVWA